

UZASADNIENIE

Dnia 15 stycznia 2020 r. do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych (...) W. wpłynął wniosek o ukaranie radcy prawnego M. B. (1) (PESEL: (...), nr wpisu (...)) o to, że:

działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru jako pełnomocnik powódki M. P. w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w (...) I Wydział Cywilny o sygn. akt IC (...) ujawniła wobec Sądu przebieg i treść pertraktacji ugodowych z pozwanym P. P. (1) oraz jego pełnomocnikiem adwokatem M. B. (2), w których brała czynny udział, poprzez:

1)

złożenie w dniu 28 stycznia 2019 r. w imieniu powódki pisma procesowego, w którego treści przedstawiła twierdzenia pozwanego ujawnione w toku pozasądowych negocjacji,

2)

przedłożenie jako załącznika do pisma procesowego złożonego w dniu 10 kwietnia 2019 r. wydruku korespondencji z adwokatem M. B. (2),

tj. o popełnienie czynu naruszającego art. 21 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego uchwalonego Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z art. 64 ust. 1 i art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2115), w zw. z art. 12 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego postanowieniem z dnia 24 czerwca 2019 r. wszczął dochodzenie zakończone ww. wnioskiem na skutek skargi złożonej w dniu 29 maja 2019 r. przez adwokata M. B. (2). Skarżący był pełnomocnikiem P. P. (1) w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w (...) I Wydział Cywilny pod sygnaturą IC (...). Radca prawny M. B. (1) występowała w powyższej sprawie jako pełnomocnik M. P.. Przedmiotem zawiadomienia były działania radcy prawnego M. B. (1) polegające na złożeniu w dniach 28 stycznia 2019 r. (data pisma 25 stycznia 2019 r.) oraz 12 kwietnia 2019 r. (data na piśmie 08 kwietnia 2018 r.) pism procesowych, w których treści (a także poprzez przedłożone załączniki) obwiniona miała ujawnić okoliczności objęte tajemnicą pertraktacji ugodowych pomiędzy stronami. Na dowód powyższego zawiadamiający przedłożył kopie pism wraz z załącznikami. Załącznikami do pisma złożonego w dniu 12 kwietnia 2019 r. były wydruki korespondencji mailowej pomiędzy radcą prawnym M. B. (1) i adwokatem M. B. (2) z 21 i 27 listopada 2018 r. zawierające fragmenty ustaleń pomiędzy pełnomocnikami stron procesu dotyczące alimentów na dzieci i rozliczenia majątki wspólnego (sprzedaży domu).

Obwiniona nie przyznała się do zarzucanych jej przewinień dyscyplinarnych wskazując, że sformułowania w postaci „powód powiedział, że powódki nie kocha i jest z Nią tylko z przyzwyczajenia oraz z uwagi na dzieci” nie stanowiły nowości i były używane przez P. P. (1) również wcześniej. Natomiast korespondencja między obwinioną a adwokatem M. B. to nie ustalenia pełnomocników, ale jedynie powoływanie się na ustalenia wewnętrzne stron i w istocie ich potwierdzenie. Treść maili obwiniona traktuje jedynie jako ustalenia stron, nie zaś pełnomocników. Maile miały być dowodem na nieprawdziwość twierdzenia, że P. P. (1) nie chce rozwodu.

W piśmie obrońcy obwinionej z dnia 10 grudnia 2019 r. wskazane zostało, że kwestie związane z rozwodem nigdy nie były przedmiotem negocjacji z udziałem pełnomocników. Następnie zaś padł argument, że ujawnienie treści rozmów nie miało negatywnych skutków procesowych dla stron. Te same argumenty padły w piśmie pełnomocnika obwinionej adw. M. D. z dnia 11 lutego 2020 r.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił następujący stan faktyczny.

Radca prawny M. B. (1) była pełnomocnikiem M. P. w toku postępowania o rozwód z P. P. (1), którego reprezentował adwokat M. B. (2). Reprezentowane przez pełnomocników strony czyniły ustalenia dotyczące rozwodu i w tym celu odbyły co najmniej jedno spotkanie w styczniu 2019 r. W spotkaniu tym uczestniczyły strony wraz z pełnomocnikami. W sprawie o rozwód toczącej się w Sądzie Okręgowym w (...) I Wydział Cywilny sygn. akt I C (...) obwiniona radca prawny M. B. (1) złożyła w dniu 28 stycznia 2019 r. w imieniu powódki pismo procesowe, w którego treści przedstawiła twierdzenia pozwanego, iż „pozwany powiedział, że powódki nie kocha i jest z Nią tylko z przyzwyczajenia oraz z uwagi na dzieci”. Z kolei dnia 10 kwietnia 2019 r. obwiniona jako pełnomocnik M. P. w tym samym postępowaniu przedłożyła jako załącznik do pisma procesowego wydruki korespondencji mailowej pomiędzy nią a adwokatem M. B. (2) z dnia 21 i 27 listopada 2018 r. Treść maili miała stanowić dowód na okoliczność, iż „strony od wielu miesięcy rozmawiały o rozwodzie oraz ustalały na jakich warunkach ma się odbyć ich rozstanie w tym sposób rozliczenia podziału majątku firmowego i osobistego, a także sposób rozliczenia nakładów na wspólny dom” (str. 2 pisma), co miało być poparte dowodami z „wiadomości tekstowych sms i wydruków z M.”, zaś jako nowe dowody załączone zostały wydruki korespondencji pomiędzy Obwinioną a M. B. jaka miała miejsce w dniu 27 listopada 2018 r. (tytuł „PD: Re: spotkanie z klientami”) oraz w dniach 21 i 27 listopada 2018 r. (tytuł „PD: Re: P. - mowa przedwstępna c.d.”).

Obwiniona nie przyznała się do winy, twierdząc iż wydruk maila „PD: Re: P. - mowa przedwstępna c.d.” miał być załączony zarówno wobec pełnomocnika drugiej strony, jak i wobec sądu przypadkowo i nie miał związku ze sprawą, gdyż w istocie również jego treść sprowadzała się do kolejnych ustaleń pomiędzy stronami postępowania rozwodowego i był to tym samym wydruk drugiego wątku korespondencji z M. B. (2). Dodatkowo obwiniona podała argument, iż wskazanie informacji dotyczących ustaleń stron przed sądem nie odniosło negatywnych skutków dla pozwanego.

DOWODY:

1.

Treść zawiadomienia oraz załączników do zawiadomienia k. 1-9

2.

Kopia pism z dnia 25.01.2019 r. i 8.04.2019 r. oraz akta sądowe w sprawie I C (...) k. 34-55

3.

Wyjaśnienia obwinionej k.27-29

4.

Zeznania świadka P. P. (1) na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2020 r.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 21 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego: Radca prawny obowiązany jest zachować w tajemnicy, także wobec sądów i innych organów orzekających w sprawie, przebieg i treść pertraktacji ugodowych, w których brał czynny udział.

Jak wskazuje doktryna: Celem uregulowania zamieszczonego w art. 21 (...) jest zapewnienie ochrony swobody wyrażania stanowisk podczas prowadzenia negocjacji mających doprowadzić do zawarcia ugody, a tym samym zapewnienie możliwości prowadzenia negocjacji zakończonych porozumieniem stron. Jest rzeczą oczywistą, że w trakcie negocjacji, w tym w szczególności negocjacji ugodowych, w których obie strony są reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, dochodzi do składania propozycji czy też prezentowania stanowiska, odmiennego od tego, jakie jest prezentowane w procesie. Ujawnienie przed sądem stanowiska drugiej strony wyrażonego podczas pertraktacji ugodowych mogłoby stworzyć przewagę dla strony, której pełnomocnik dokonał ujawnienia. Działanie takie w zasadzie godzi w sens przeprowadzania jakichkolwiek negocjacji. Jeżeli radca prawny nie może mieć pewności

co do tego, że jego stanowisko negocjacyjne nie zostanie ujawnione przed organem orzekającym – w trosce o interes klienta nie będzie stanowiska tego prezentował – tylko powielał swoje twierdzenia procesowe. Skutkiem powyższego prowadzenie takich negocjacji będzie zbędne – zamiast się spotykać, można zapoznać się ze stanowiskiem obu stron w pismach procesowych. (T. Scheffler (red.), Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz. Wyd. 2, Warszawa 2017)

Dodatkowo podkreślić trzeba, iż przepis nie wymaga, aby dla kwalifikacji czynu dyscyplinarnego wystąpił skutek w postaci szkody dla drugiej strony postępowania.

W kontekście powyższego oraz w ustalonym stanie faktycznym Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przyjął, co następuje.

Po pierwsze, Sąd uznał, iż w odniesieniu do zachowania obwinionej w postaci złożenia w dniu 28 stycznia 2019 r. w imieniu powódki pisma procesowego, w którego treści przedstawiła twierdzenia pozwanego, iż „powódki nie kocha i jest z Nią tylko z przyzwyczajenia oraz z uwagi na dzieci” nie można przyjąć klasyfikacji naruszenia przepisu art. 21 (...) i uznać, że doszło do popełnienia przez obwinioną deliktu dyscyplinarnego. Sąd postanowił zatem uniewinnić obwinioną od tego czynu, gdyż w informacji zawartej w piśmie procesowym z dnia 25 stycznia 2019 r. nie znajdują się w ocenie Sądu informacje dotyczące pertraktacji ugodowych. W treści pisma wskazane jest, że strony rozmawiały na temat zasad przeprowadzenia rozwodu, a dodatkowo podana jest przyczyna rozwodu, tj. brak uczucia pozwanego do powódki i brak możliwości dalszego wspólnego życia. Argumentem przemawiającym za brakiem naruszenia art. 21 (...) jest okoliczność, iż kwestia uczuć nie może być przedmiotem negocjacji ugodowych. W szczególności odnośnie uczucia łączącego strony będące w trakcie rozwodu nie mogą pertraktować pełnomocnicy. Byłoby to sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego i logiką. Dlatego też Sąd nie dopatrywał się w piśmie z dnia 28 stycznia 2019 r. ujawnienia przebiegu i treści pertraktacji ugodowych i uniewinnił obwinioną w zakresie zarzutu.

Po drugie, Sąd zgodził się z Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego, iż naruszenia tajemnicy negocjacji ugodowych obwiniona dopuściła się załączając do pisma z dnia 10 kwietnia 2019 r. maile z 21 i 27 listopada 2018 r. Wydruki z maili zostały dołączone do pisma, w którym obwiniona wprost wskazuje, iż są to informacje z negocjacji oraz komentuje, że „mąż tak nisko wycenił dzieci”. Maile dotyczą alimentów na dzieci oraz rozliczenia domu, czyli tych elementów, o których strony rozmawiały, czemu obwiniona nie przeczy, a świadek P. P. (1) potwierdza. W piśmie z dnia 10 kwietnia 2019 r. obwiniona wskazuje, że strony rozmawiały o rozwodzie od wielu miesięcy i ustalały jego warunki, w tym sposób rozliczenia majątku firmowego i osobistego, a także sposób rozliczenia nakładów na dom (str. 2 pisma, k. 50v). Nie ma przy tym wątpliwości, iż treść dotyczy ustaleń co do kwoty alimentów oraz zasad rozliczenia majątku wspólnego, tj. domu, a zatem elementów wprost związanych z toczącym się postępowaniem rozwodowym. Udział pełnomocników w ustaleniach tych elementów jest również oczywisty i potwierdzony autorstwem przedstawionych wiadomości. Godzi się w tym miejscu zaakcentować, że w znamionach deliktu określonego w art. 21 (...) nie mieści się ani szkoda, ani udział mocodawcy w negocjacjach.

Dla kwalifikacji zachowania jako przewinienia dyscyplinarnego wystarczy: prowadzenie pertraktacji ugodowych, ujawnienie ich przebiegu i treści wobec sądu oraz czynny udział w nich radcy prawnego. W ocenie Sądu wszystkie te przesłanki w niniejszym stanie faktycznym istnieją. Wobec braku legalnej definicji pertraktacji ugodowych przyjąć należy definicję językową za Słownikiem Języka Polskiego: pertraktacje to rozmowy mające doprowadzić do zawarcia umowy lub podpisania układów (<https://sjp.pwn.pl/slowniki/pertraktacje.html>). Przy takim znaczeniu tego określenia, wszelkie ustalenia stron dotyczące zasad rozwodu, a na pewno te dotyczące alimentów i sposobu rozliczenia majątku, należy uznać za pertraktacje.

Sąd nie dał przy tym wiary twierdzeniom obwinionej, iż przedmiotowe maile załączyła do pisma przypadkowo, skoro powołała w piśmie okoliczności, na jakie te maile miały być dowodem. Nie ma również znaczenia dyspozycja mocodawcy co do zakresu ujawnianych sądowi informacji. Na gruncie art. 21 (...) utrwalone jest stanowisko, iż tajemnica negocjacji ugodowych obowiązuje radcę prawnego, nie zaś reprezentowaną przez niego stronę, która ma pełną swobodę wypowiedzi i przedstawiania dokumentów przed sądem i bez żadnych konsekwencji dla siebie i pełnomocnika może przebieg pertraktacji ugodowych ujawnić. Wreszcie, nie jest uzasadnione twierdzenie zawarte w piśmie obrońcy obwinionej z dnia 10 grudnia 2019 r., że kwestie związane z rozwodem nigdy nie były przedmiotem

negocjacji z udziałem pełnomocników: przeczy temu treść samych maili oraz zeznania świadka, który zeznał na rozprawie, że powiedział swojemu pełnomocnikowi, na jakich warunkach może się rozwieść.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał obwinioną winną zarzucanego jej przewinienia dyscyplinarnego i postanowił wymierzyć karę upomnienia. Wymierzając karę Sąd miał na względzie, iż było to pierwsze przewinienie obwinionej, a także okoliczność, iż treść maili była dość neutralna i można oczekiwać, iż nie pociągnie za sobą negatywnych konsekwencji dla pozwanego w procesie o rozwód, w szczególności zaś nie wpłynie na przewagę strony reprezentowanej przez obwinioną. W ocenie Sądu nie można przypisać obwinionej wykonywania z góry powziętego zamiaru popełnienia przewinienia. Wręcz przeciwnie, zdaniem Sądu obwiniona nie popełniła czynu umyślnie, lecz nie mając zamiaru jego popełnienia, nie zachowała należytej ostrożności wymaganej od radcy prawnego reprezentującego stronę w procesie, mimo że mogła i powinna była przewidzieć możliwość popełnienia przewinienia dyscyplinarnego (art. 9 § 2 KK w zw. z art. 74¹ URP).

Na zakończenie Sąd wskazuje, iż w związku z popełnieniem przez obwinioną jednego czynu powodującego odpowiedzialność dyscyplinarną, a także z uwagi na brak cechy zamiaru jego popełnienia, nie mamy w niniejszej sprawie czynu ciągłego.

Wobec powyższego, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł, jak na wstępie.

O kosztach Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł mając za podstawę przepis art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych oraz postanowienia Uchwały Nr 86/ (...) Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Pouczenie:

Na niniejsze orzeczenie na podstawie art. 70⁴ ust. 4 ustawy o radcach prawnych przysługuje stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości prawo wniesienia odwołania w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania.